

Hozzászólások és kiegészítések Zsidai József tanulmányához

Az alábbiakban közreadjuk Rózsa György (Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára) levelét, valamint a Könyvtári és Informatikai Kamara véleményét Zsidai József tanulmányával kapcsolatban. Korábban – ahogy az 1996. 1. szám bevezetőjében olvasható is volt – úgy gondoltuk, hogy e két levelet, mivel az elutasítás tényének közlését érvekkel nem támasztják alá, nem közöljük. Az érintettek rossz néven vették eljárásunkat, ezért az alábbiakban közreadjuk Rózsa György levelét Zsidai Józsefhez és Poprády Gézához, valamint a Könyvtári és Informatikai Kamara állásfoglalását. (A szerk.)

Dr. Zsidai József

főigazgató

Miskolci Egyetem Központi Könyvtára

Miskolc-Egyetemváros

Kedves Jóska,

értékelem, hogy elküldted a „gyilkos műved”-be szánt MTAK-ra vonatkozó elgondolásaidat észrevételezésre. A részletekre nem reagálva, az a véleményem – nem ismered eléggé a MTAK-ot ahhoz, hogy kifejthesd szerepét a magyar könyvtár és művelődéstörténetben –, továbbá azt hiszem a jelenlegi enyhén szólva zavaros kultúrpolitikai körülmények között „gyilkos művet” nem kellene közreadni, „gyilkolják” azt kívülről elégségesen.

Üdvözlettel

dr. Rózsa György

főigazgató

Poprády Géza

főigazgató

Országos Széchényi Könyvtár

Budapest

Kedves Barátom,

október 25-én felhívást kaptam, hogy reagáljak (12 flekket nem meghaladó terjedelemben) a Zsidai-féle tervezetre a Könyvtári Figyelő 1996. 1. számához. Helyet hagyva másoknak, nem élek a felajánlott terjedelemmel. Mellékelten küldöm viszont a témakörben 1995 júliusában Zsidai Jóska-hoz küldött levélem másolatát. Az sem volna baj, ha facsimileben jönne le, de ez a szerkesztőség dolga.

Üdvözlettel

dr. Rózsa György
főigazgató

Tisztelt Szerkesztőség,

folyóiratuk 1996. 1. számában a Zsidai-vitával kapcsolatban a 30. oldalon az a bevezető megjegyzésük is szerepel, hogy „R. Gy. ... küldte el néhány soros a Javaslatot elutasító véleményét ... azért nem adunk közre, mert érdemi ellenérvet nem tartalmaz...” Poprády Géza 1995. október 25-diki felkérő levélére azt válaszoltam, hogy a témakörben **1995 júliusában** Zsidai Józsefhez válaszként intézett levélem másolatát adom át. A valóban szűkszavú válasznak kettős mondanivalója volt: Zsidai József **nem ismeri eléggé a MTAK-ot**, ahhoz, hogy vele foglalkozzék, továbbá a **jelenlegi zavaros kultúrpolitikai körülmények között nem kellene az általa minősített „gyilkos művet” közreadni.**

Azt hiszem már csak a **kronológia** miatt sem lett volna érdektelen a levél közzlése, jöllehet 10 oldalt is kibírt volna bővebb kifejtése.

Üdvözlettel

dr. Rózsa György

A *Könyvtári és Informatikai Kamara* a következő állásfoglalást kívánja közreadni a Zsidai József által a Minisztériumnak beadott anyaggal kapcsolatban, a Könyvtári Figyelőnek ugyanabban a számában, melyben az említett szöveg is megjelenik:

A Könyvtári és Informatikai Kamara képviselőtestülete sajnálattal veszi tudomásul, hogy a magyar könyvtárügy elengedhetetlen korszerűsítésének időszakában a magyar könyvtáros társadalom egyik legfontosabb elméleti szakmai lapjában teret ad egy nem elemzéseken és bizonyítható tényeken alapuló, reális megoldásokat nélkülöző írásnak. Szakmailag elhatároljuk magunkat ettől az írástól, amely sok tekintetben a hatályos törvényekkel is ellenkezik.

Zalainé Kovács Éva
elnök

Hozzászólás helyett – néhány adat a Külföldi Folyóiratok Központi Katalógusa NPA adatbázisából

Tószegi Zsuzsanna

Az elmúlt években – amint *Zsidai József* is írja cikkében – nagyon sok műszaki szakkönyvtár szűnt meg. Az NPA vonatkozásában ez azt jelentette, hogy több mint 300 bejelentő könyvtár állományát kellett törölni az adatbázisból, melynek következtében az ország amúgy is szűkös folyóiratbázisa több mint félezer címmel lett szegényebb; ennyi folyóirat volt, amely csakis az érintett könyvtárakba járt. E folyamat „eredményeként” további 10 000 rekordból több mint 60 000 állományadatot töröltünk; ez a munka az adatbázis bibliográfiai rekordjainak 25-30%-át érintette, a lelőhelyadat pedig 6-7%-kal lett kevesebb. Mindemellett folyamatosan vezettük ki az adatbázisból a könyvtárakban folyó selejtezések miatt kivont állományokat.

Az NPA adatbázisban feldolgozott időszak, 1981 – 1996 között a Zsidai József által megszüntetésre javasolt könyvtárak külföldi folyóirat-állományáról néhány adat:

A könyvtár kódja és neve	A könyvtár egyedüli bejelentő/cím	A könyvtár által bejelentett összes folyóiratcím
B 4 – Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár	728	7068
B 5 – Országos Mezőgazdasági Könyvtár	1110	3312
B 6 – Országos Orvostudományi Információs Központ és Könyvtár	88	555
B 7 – Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum	142	496
B 14 – Idegennyelvű Könyvtár	155	884
Összesen:	2223	12315 cím
A KFKK/NPA adatbázisban összesen:	15850 címet egyetlen könyvtár jelentett	35820 címet kb. 800 könyvtár jelentett

Amint a táblázatban látható, a Zsidai József által megszüntetésre javasolt öt könyvtárba jár (vagy járt) az összes olyan folyóirat 14%-a, amelyhez csakis egyetlen lelőhely tartozik, tehát: ha a javaslat alapján törölni kellene az adatbázisból ezeket a címeket, az egész ország folyóirat-állományának 14%-át semmisítenénk meg. A más intézménybe is járó 12 315 cím-

hez 130 000-150 000 lelőhelyadatot tartunk nyilván a fenti öt könyvtár állományáról – ez az összes cím közel 30%-a, és a lelőhelyadatok mintegy 14-16%-a. Most folyik az 1981 előtti, retrospektív állományok számítógépes feldolgozása is, de ennek mértékéről az egyes könyvtárakra lebontva még nincsenek számszerű adatok.

Az előző évek sorozatos könyvtár-megszüntetéseinek tapasztalatai alapján felelősséggel ál-

líthatom, hogy a megmaradó könyvtárak nincsenek ma abban a helyzetben, hogy nagymennyiségű állományt át tudnának venni más intézményektől. Ki tudná vállalni az átadással, raktározással, majd a szolgáltatással kapcsolatos plusz költségeket? És vajon ki finanszírozná Zsidai úr elgondolásának végrehajtását a központi katalógusokban?

Volnának még kérdéseim...

Magyarország és Európa az Apponyi-gyűjtemény tükrében

Emlékkülés és kiállítás Apponyi Sándor születésének 150. évfordulója alkalmából

Szerk. W. Salgó Ágnes
Budapest, 1995. Országos Széchényi Könyvtár. 177 l. 24 cm.
Ára: 800,- Ft

Megrendelhető, illetve megvásárolható az Országos Széchényi Könyvtárban,
Budapest, I. Budavári Palota F. ép. 1827

Apponyi Sándor évtizedeken át végzett, áldozatos gyűjtőmunka után, néhány hónappal a halála előtt, híres gyűjteményét nemzeti könyvtárunknak adományozta.

Az évforduló alkalmából a Széchényi Könyvtárban kiállítást és emlékkülést rendeztek. A most megjelent kötet az elhangzott előadásokat tartalmazza idegen nyelvű tartalmi összefoglalókkal is ellátva. Az előadók Apponyi Sándor gyűjteményeinek történeti, művészettörténeti és könyvészeti szempontból értékelték, ezenkívül a gróf által támogatott Tolna megyei régészeti kutatásokról és a múzeumalapítás körülményeiről is tájékoztattak a kutatások szakértői. A kiállítás anyagát közlő rész végigvezeti az olvasót a magyar történelem legfontosabb eseményein egészen a Rákóczi szabadságharc végéig, bemutatva a magyarországi történések nemzetközi visszhangját a korabeli könyvekben, metszeteken, rölpap jellegű kiadványokban. A könyvtári dokumentumokon kívül a régészeti anyagból kiállított tárgyakról is rövid összefoglalót kapunk.

A kötetet egy válogatott bibliográfia zárja az Apponyi Sándorra és feleségére, Esterházy Alexandrára vonatkozó korabeli sajtó alapján.

A kötetet 29 fekete-fehér és 3 színes kép díszíti.

Az OSZK KMK tanfolyamai 1996. őszétől

Korszerű könyvtári és információs szolgáltatások szervezése

Könyvtári menedzsereknek, tájékoztatói szakembereknek szervezzük ezt a tanfolyamot.
Izélítő a programból:

*Közélet, demokrácia, önkormányzat, információ
Vállalkozások és a könyvtár
Az információ jelentősége és az üzleti verseny
Mit old meg az információ a társadalomban és mit nem?
Trendek, tendenciák, divatok és a konzekvens könyvtárosi tevékenység
Mitől korszerű a könyvtár?
Az egyetemi könyvtárosképzés felelőssége az új információs szakemberek felkészítésében
Szó lesz az adatbázisok használatáról, hálózatkezelésről, a távhálózati szolgáltatásokról,
és lesz Internet-barangolás a Netscape segítségével stb.*

Az egyéves tanfolyam október elején indul, az egynapos előadások kéthetente lesznek.
A tanfolyam díja 20000 Ft.

Részletesebb tájékoztatás telefonon a 2021-203-as számon kérhető
dr. Csapó Editől, vagy Törökné Jordán Katától.

Képesítést adó könyvtárosasszisztens-képzés

a művelődési és közoktatási miniszter 10/1995 (IX. 22.) sz. rendelete alapján a közművelődési és egyéb
könyvtárakban dolgozók, valamint külön tancsoportban az iskolai könyvtárosok számára.

Az oktatás szeptemberben kezdődik, a záróvizsgára 1997 májusában kerül sor.
Jelentkezési határidő: augusztus 25. A tanfolyam díja félévenként 15 ezer Ft.

Továbbképző tanfolyamok feldolgozó könyvtárosok számára

A képzést témakörönként tartjuk, az elméleti részt néhány hét elteltével gyakorlat követi. Ez idő alatt készítik el a
hallgatók házi feladatukat. A témacsoportok egymástól függetlenek,
ám aki szükségét érzi ennek, az egész sorozatot végighallgathatja (kedvezményes áron).
Jelentkezési határidő: 1996. szeptember 10.

Témakör	Elmélet	Gyakorlat	Házi feladat vissza- küldésének határideje	Tanfolyami díj
I. A könyvtári dokumentumok köre: hasonlóságok és különbségek a feltárás szempontjából. A bibliográfiai leírás	okt. 14-15 hétfő-kedd	nov. 8. péntek	okt. 28. hétfő	4000 Ft
II. A bibliográfiai leírás besorolási adatai	okt. 24-25 csüt.-péntek	nov. 20. szerda	nov. 14. csüt.	4000 Ft
III. A leíró katalógus bibliográfiai tételeinek szerkesztése	nov. 21-22 csüt.-péntek	dec. 9-10. hétfő-kedd	dec. 2. hétfő	6000 Ft
IV. A bibliográfiai tételek besorolási szabályai A könyvtár katalógushálózata, tartalmi és formai követelmények (2+2 nap)	→	1997-ben, később közölt időpontban	←	6000 Ft
V. Időszaki kiadványok bibliográfiai leírása és besorolási adatainak megválasztása (3+2 nap)	→	1997-ben, később közölt időpontban	←	8000 Ft
VI. Az időszaki kiadványokban megjelenő részdokumentumok bibliográfiai leírása (3+2 nap)	→	1997-ben, később közölt időpontban	←	8000 Ft
Kedvezményes tandíj I-VI. témacsoportra együtt:				25000 Ft

A tanfolyamokra a jelentkezéseket a választott téma megjelölésével
az Országos Széchényi Könyvtár, KMK oktatási és módszertani osztály, Budavári Palota, F-épület 1827
címe várjuk.